

Tematika a Tájépítészet szak államvizsgájának írásbeli vizsgájához

A. Kert- és tájépítészet szaktantárgyak témaköréből:

1. A táj meghatározása és fogalomköre
2. Tájkarakter, tájkarakter védelem
3. Létesítmények esztétikai szempontú tájbaillesztése
4. A kert meghatározása és fogalomköre
5. A kertépítészeti tér és a szabadtér
6. A tájképi típusú kert
7. Az architektonikus típusú kert
8. A kertművészeti kompozíció (történelmi és kortárs tájépítészeti alkotások példájával) 9. Az arany metszés szabálya, arány, lépték, ritmus, szimmetria és asszimetria tájépítészeti alkotásoknál
10. Fény, árnyék és színek szerepe a tájépítészeti alkotásoknál
11. A reneszánsz kert
12. A barokk kert
13. A klasszicista és a romantikus tájképi kert
14. A modern kertművészet és kortárs kert- és szabadtérépítészeti alkotások
15. A lakóház kertjének tervezési szempontjai. A családi ház kertje, a társasházak kertje, a közös használatú lakókeretek
16. Iskolakeretek tervezési szempontjai
17. Kórházkeretek tervezési szempontjai
18. Temetőtípusok, temetőkeretek tervezési szempontjai
19. Közkeretek, közparkok tervezési szempontjai
20. A növényzet funkcionális és esztétikai szerepe a tájépítészeti alkotásoknál
21. A növényalkalmazás térkompozíciós szerepe: fák, cserjék, talajtakarók és gyepfelületek, egynyári és évelőágyak
22. A növényzet településökológiai szerepe. A zöldfelület fogalma. A település zöldfelületi rendszere
23. A terepplasztika szerepe a kertépítészeti alkotásoknál
Tereprendeési eljárások az architektonikus és a tájképi típusú kereteknél
24. Vízfelületek (medencék, csobogók, források, patakok és kerti tavak) tervezési alapelvei és építése
25. Utak tervezési elvei. Nyomvonalvezetés, méretezés, a kerti úthálózat
26. Utak, burkolatok szerkezeti kialakítása és anyaghasználata
27. Különböző burkolattípusok alkalmazása és kialakítása
28. Lépcsők tervezése, építése
29. Pergolák funkciója, típusai és szerkezeti felépítése
30. A kertépítészeti tervek típusai. A tervezés munkamenete
31. A történelmi kert fogalma. A megújítás formái: rekonstrukció, revitalizáció, revitalizáció
32. Kertépítészeti örökségvédelem: nemzetközi és nemzeti szintű jogi eszközök

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Jámbor Imre (szerk.): A kertépítés kézikönyve, 2008, Verlag Dashöfer Szakkiadó
2. Dr. Jámbor Imre: Bevezetés a kertépítészet történetébe, 2009, Budapest
3. Dr. Jámbor Imre: Kerttervezési alapismeretek, 2009, Budapest
4. Dr. Jámbor Imre: Zöldfelületrendezés, 2010, Budapest
5. Galavics Géza (Szerk.) (2000): Történeti kertek. Kertművészet és műemlékvédelem, Budapest, Mágus Kiadó.
6. M. Szilágyi Kinga (2014): DLA disszertáció, TÉR és IDŐ a kertépítészeti örökségvédelemben, Pécs. (elektronikus megjelenés, <http://docplayer.hu/5927798-Dla-disszertacio-pecsi-tudomanyegyetem-breuer-marcell-doktori-iskola-m-szilagyi-kinga-ter-es-ido-a-kertepiteszeti-oroksegevedelemben.html>)
7. Ormos Imre: A kerttervezés története és gyakorlata (második átdolgozott kiadás), Budapest
8. Tájtervezés és területfejlesztés (Filepné Kovács Krisztina, Jombach Sándor, Mikházi Zsuzsanna, Molnár József László, Sallay Ágnes)- Egyetemi jegyzet, 2011, Budapest

B. Építészeti-köztérépítészeti szaktantárgyak témaköréből:

1. Az építészet alapjai Vitruvius, Alberti és Palladio tanulmányai keretén belül
2. Antik görög és római építészet és épített tér-táj
3. A középkor építésze és köztérépítésze, a romanika és gótika.
4. Reneszánsz építészet és épített tér-táj
5. Barokk és rokokó építészet és épített tér-táj
6. Klasszicista építészet és épített tér-táj
7. A XX. és a XXI. század építésze és köztérépítésze
8. Városi terek fejlődéstörténete romániai példák alapján
8. Az épített és a szabad, be nem épített tér: funkció, forma, tér(szerkezet)
9. Az (táj)építészeti tervezés, az építés, mint kreatív-műszaki folyamatok.
10. Gondolat, terv, rajz: sík és térábrázolás, a szimulációs digitális eszközök a (táj)építészeti tervezésben.
11. Építészeti és tájépítészeti anyagok kortárs hazai és európai példákban
12. A fa, a régi-új építőanyag, hagyomány és újítás a (táj)építészetben.
13. A kő a külső tér, a szabad terek, a táj (ki)alakításában ill. a beton, látszóbeton, a kísérleti anyag.
14. Állandó és efemer (táj)építmények. Köztéri bútorok, a köztér megújításának tárgyai.
15. A vernakuláris, a helyi hagyományos építészet alapjai. Kós Károly munkássága.
16. Az erdélyi, ezen belül a székely népi építészet megőrzése.
17. A kulturális örökségvédelem történelmi háttere és kortárs vonatkozásai.
18. Az erdélyi műemlékek sajátosságai. Kulturális táj és székely népi építészet összefüggései.
19. Új/kortárs építészet és épített örökség kölcsönhatásai.
20. Kulturális örökségvédelem/ műemlékvédelem a (táj)építészeti elméletben és gyakorlatban. A műemléki táj, város, köztér és műtárgy védelme/ helyreállítása.

Ajánlott irodalom:

1. Alberti: *Tíz könyv az építészetéről*
2. Andrea Palladio: *Négy könyv az építészetéről*, Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat, Budapest, 1982
3. Ching, Francis D.K., *Architectural graphics*, Wiley, USA, 1975
4. Choay, Françoise, *Urbanismul, utopii și realități*, Simetria-Paideia, București, 2003
5. Dombó Márton, Molnár Csaba, Peithy Attila, Répás Ferenc, *Valóság, gondolat, rajz*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999
6. Ghel, Jan, *Orașe pentru oameni*, Igloo Media, București, 2012
7. Ghel, Jan, *Viața între clădiri*, Igloo Media, București, 2011
8. Hardt, Dorian: *Materiale pentru construcții și finisaje*, Ed.Tehnică, București, 1965
9. Hegger, Fuchs, Rosenkranz: *Construction Materials Manual*, Ed. Detail Munich, 2006
10. Janáky, István, *A hely – Janáky István épületei, rajzai és írásai*, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999
11. Kerékgyártó, Béla (szerk),. *A mérhető és mérhetetlen– építészeti írások a huszadik századból*, Typotex, Budapest, 2000
12. Kós Károly: *A lakóház művészete* (tanulmány, Kv., 1928)
13. Kós Károly: *A székely nép építészete* (Kvár, 1944)
14. Kós Károly: *Erdély népi építészete*, (Kelenföld kiadó, é.n. 1989)
15. Kós Károly: *Falusi építészet* (népszerűsítő szakkönyv, Kvár, 1946)
16. Kovács, Kázmér, *Peisaj cu grădină și casă*, Simetria, București, 2011
17. Meggyesi, Tamás, *Városépítészeti alaktan*, Terc Kiadó, Budapest, 2009
18. Szentkirályi Zoltán – Détsky Mihály: *Az építészet rövid története*, Bp.: A Műszaki K., 1986.
19. Szentkirályi Zoltán: *A építészet világtörténete I.-II.*, Bp.: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1980.
20. Vitruvius: *Tíz könyv az építészetéről*, Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 1988
21. Zimmermann, Astrid: *Constructing Landscape – materials, techniques, structural components*, Birkhäuser, Basel, 2008

C. Terület- és településrendezés, települési infrastruktúra szaktantárgyak témaköréből:

1. Bevezetés az épített környezet tervezésébe, rendezésébe, szabályozásába. Napjaink hazai és nemzetközi területrendezés/ urbanisztika/ (táj és szabadtér) építészeti gyakorlata és elmélete.
2. Területrendezés, az interdiszciplináris (műszaki) tudomány. Regionális tervezés, a területrendezés “friss hajtása”.
3. Területi és települési táj: a táj alakítása a településrendezési és a zonális (kistérségi, településkörnyéki stb.), a köztes(megyei, régiós) és az országos területrendezési tervekben
4. Stratégia, program, projekt. Az épített környezet tervezésének-rendezésének, ill. szabályozásának- gazdálkodásának a törvényi kerete: karták, törvények, ajánlások, műszaki szabványok, normatívok stb.

5. Ökoperspektíva a település- és területrendezésben, az épített környezet alakításában.
6. Szociális egyensúly, fenntarthatóság a területrendezésben, az urbanisztikában és a szabad tér építészetében.
7. Globális és lokális az épített környezet alakításában.
8. A közösségi tervezés, a participativitás a területrendezésben, az urbanisztikában és a szabad tér építészetében.
9. Táj, település, köztér és műtárgy. Összefüggések, átfedések és egymásrahatások a területrendezés, urbanisztika és a szabad tér építésze között.
10. Települési és területi zöld-kék infrastruktúra. Zöld város, intelligens város.
11. Mobilitási hálózatok a tájban.
12. Tájrehabilitáció, település- és köztérmegújítás.
13. A kortárs településmegújítás és a renaturalizáció jelensége.
14. Felhagyott (ipari) területek-tájak rehabilitációja.
15. A (fenntartható) kulturális táj, mint ökoperspektíva. Integrált műemlékvédelem.

Ajánlott irodalom:

1. Choay, Françoise, *Urbanismul, utopii și realități*, Simetria-Paideia, București, 2003
2. Furu Árpád: *Táji tagolódás Erdély népi építészetében*, Exit Kiadó, Kolozsvár, 2017
3. Ghel, Jan, *Orașe pentru oameni*, Igloo Media, București, 2012
4. Ghel, Jan, *Viața între clădiri*, Igloo Media, București, 2011
5. Kerékgyártó, Béla (szerk)., *A mérhető és mérhetetlen – építészeti írások a huszadik századból*, Typotex, Budapest, 2000
6. Kovács, Kázmér, „Un peisaj convențional”, in *Secolul 21* nr. 12/2010 – 1-6/2011, București
7. Kovács, Kázmér, *Peisaj cu grădină și casă*, Simetria, București, 2011.
8. Meggyesi, Tamás, *Városépítészeti alaktan*, Terc Kiadó, Budapest, 2009
9. O'Regan, Terry, *A Guide to Undertaking a „Landscape Circle” Study*, Landscape Alliance, Ireland, Corc City, 2008
10. Sfințescu, Cincinat: *Superurbanismul: ideologie, doctrină, tehnică*, Institutul Urbanistic al României, București, 1929
11. volumul *CEMAT: Teritory and landscape: basic texts 1970-2010*, CEMAT, Strasbourg, 2011
12. revista *Urbanismul*, UAR-RUR, București

D. Dísznövénytermesztés és dendrológia szaktantárgyak témaköréből:

1. A dísznövények fő csoportjai és felhasználásuk lehetőségei (fás szárú dísznövények, egy- és kétnyári virágfelületek, évelő dísznövények, gyepek)
2. Családi és hétvégi ház kertjének növényanyaga
3. Óvoda, iskolakert növényanyaga (mérgező növények, festőnövények, fűszer- és gyógynövények)
4. Közintézmények kertjeinek növényanyaga

5. Kórházkertek növényalkalmazásának általános és speciális szempontjai
6. Közparkok növényalkalmazásának szempontjai
7. Történeti kertek (Római kori, középkori kolostorkertek, középkori vérkertek, török kertek, reneszánsz kertek, barokk kertek, tájképi kertek) növényanyaga és alkalmazásának szempontjai.
8. Parasztkertek növényanyagának kialakulása és azok jelenlegi hasznosítása
9. Út menti sorfának alkalmas fajok
10. Virágos dísfák és díszcserjék ismertetése és nevelése
11. Örökzöld fák és cserjék ismertetése és nevelése.
12. Kőedények beültetési elvei és növényanyaga
13. Balkonládákban és függőcserepekben alkalmas növények
14. Zöldtetők növénykiválasztási szempontjai és növényanyaga
15. Sziklakerti ültetésben alkalmas növényfajok
16. Vízi, mocsári és vízparti növények alkalmazásának ismerete
17. Faápolás – dísfák metszése, fásbészet (CODIT), statikai megerősítések
18. A fakataszter a zöldfelületi vagyonynyilvántartásban
19. A fa értéke (faértékszámítás, fasor értékelés, famatuzsálemek értékelése)
20. Vizuális és eszközökkel végzett favizsgálat

Ajánlott irodalom:

1. Galántai M.-Tóth I. 2001: Dísnövény zsebkönyv, Hová, mit ültessünk?, Mezőgazda Kiadó, Budapest.
2. Gencsei L.-Vancsura R., 1997: Dendrológia, Mezőgazda Kiadó, Budapest.
3. Kentelky E. 2008: Dísnövénytermesztés, University Press Kiadó– Marosvásárhely.
4. Lukács Z. szerk. 2010: Díszfa metszés útmutató (<http://faapolok.hu/kiadvanyok/>).
5. Lukács Z. szerk. 2018: Útmutató a fák rendellenességeinek felismeréséhez (<http://faapolok.hu/kiadvanyok/>).
6. Schmidt G. – Tóth I. (szerk.), 2004: Díszfaiskola, Mezőgazda Kiadó, Budapest.
7. Schmidt G. (szerk.) 2003: Növények a kertépítészetbe, Mezőgazda Kiadó, Budapest.
8. Szaller V. szerk. 2013: Útmutató a fák nyilvántartásához és egyedi értékük kiszámításához (<http://faapolok.hu/kiadvanyok/>).
9. Szaller V. szerk. 2017: Útmutató a fák vizuális és műszeres vizsgálatához (<http://faapolok.hu/kiadvanyok/>).